

Wymagania edukacyjne z języka polskiego
Klasa II a, II T1
2017/18

NADKRYTERIUM DLA WSZYSTKICH OCEN:

- JĘZYK WYPOWIEDZI PISEMNYCH JEST KOMUNIKATYWNYM JĘZYKIEM POLSKIM
- UCZEŃ UZYSKUJE OCENY POZYTYWNE ZA WIĘKSZOŚĆ DŁUŻSZYCH WYPOWIEDZI PISEMNYCH
- ZA WIĘKSZOŚĆ TESTÓW SPRAWDZAJĄCYCH CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM UCZEŃ UZYSKUJE POZYTYWNE OCENY
- UCZEŃ ZNA TREŚĆ LEKTUR PRZEWIDZANYCH W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ, A ZWŁASZCZA TEKSTÓW OZNACZONYCH GWIAZDKĄ

Uwaga!

- UCZEŃ CHCĄCY OTRZYMAĆ OCENĘ BARDZO DOBRĄ POWINIEN BRAĆ UDZIAŁ W PRZYNAJMNIEJ DWÓCH KONKURSACH Z JĘZYKA POLSKIEGO,
- WYKONYWAĆ ZADANIA DODATKOWE Z WŁASNEJ INICJATYWY LUB ZALECONE PRZEZ NAUCZYCIELA,
- WYKAZYWAĆ SIĘ UCZESTNICZENIEM W ŻYCIU KULTURALNYM SZKOŁY I REGIONU (NP.TEATR, KINO, FESTIWALE, NOC TEATRÓW, POEZJI, MUZEÓW, KONCERTY, WYSTAWY ITP.)

Ponadto na ocenę dopuszczającą uczeń:
uczeń potrafi

Czytanie i słuchanie:

- Odtworzyć informacje sformułowane wprost
- Odczytać sens fragmentów (zdań, grupy zdań, akapitów)
- Wyodrębnić główną myśl całego tekstu

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wybrać podstawowe teksty literackie służące realizacji zadanego tematu, posługując się wybranym źródłem informacji
- Podjąć próbę znalezienia literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu

Świadomość językowa:

- Wymienić podstawowe cechy polszczyzny mówionej i pisanej
- Odróżnić od siebie teksty pełniące funkcję informatywną, impresywną i ekspresywną
- Objaśnić istotę znaku
- Posługiwać się pojęciem neologizm
- Rozróżniać rodzaje stylizacji, wskazywać ich realizację w tekstach literackich

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Przyporządkować epoce nazwiska pisarzy wskazanych w *Podstawie programowej* oraz wymienić ich dzieła
- Przyporządkować autorowi tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*
- Określić tematykę utworów literackich wskazanych w *Podstawie programowej*
- Odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki, dramatyczny
- Posługiwać się pojęciami: podmiot liryczny, adresat liryczny, narrator, dialog, monolog

- Wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich: powieść epistolarna, ballada, sonet, dramat romantyczny, powieść realistyczna, nowela, reportaż, esej, dramat symboliczny
- Nazwać najważniejsze prądy umysłowe, filozoficzne i artystyczne omawianych epok (preromantyzm, romantyzm, ludowość, mesjanizm, winkelriedyzm, orientalizm, realizm, pozytywizm, symbolizm, impresjonizm, dekadentyzm, chłopomania) oraz wskazać ich cechy
- Wskazać w dziełach literackich wskazanych w *Podstawie programowej* realizację wymienionych wyżej prądów
- Streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*
- Scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w *Podstawie programowej*
- Rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich omawianych epok (epitet, metafora, porównanie, apostrofa, pytanie retoryczne)
- Zanalizować utwory wskazane w *Podstawie programowej*, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu (podmiot / adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony)

Interpretacja i wartościowanie:

- Określić przybliżone ramy chronologiczne romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski
- Objasnić znaczenie nazw epok literackich: romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w dziełach literackich wskazanych w *Podstawie programowej*

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie
- Wypowiadać się w mowie i w piśmie na zadany temat, w sposób świadczący o zrozumieniu tematu
- Odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich
- Komponować wypowiedzi składające się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia
- Samodzielnie prowadzić zeszyt przedmiotowy
- Zrealizować przynajmniej połowę obowiązkowych zadań przewidzianych przez Nauczyciela

Dopuszczalne: konieczność pomocy ze strony nauczyciela podczas realizacji zadań, ubogi komentarz, stereotypowość sądów, streszczenie utworu zamiast analizy i interpretacji, drobne błędy rzeczowe, błędy kompozycyjne (np. brak proporcji między poszczególnymi elementami pracy, brak logicznej spójności tekstu), błędy stylistyczne, składniowe, frazeologiczne, fleksyjne, interpunkcyjne i orograficzne.

Na ocenę **dostateczną** uczeń spełnia NADKRYTERIUM, opanował umiejętności i zakres wiedzy z oceny dopuszczającej a ponadto potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Rozpoznać ironię w tekście
- Sformułować tezę tekstu bądź fragmentu tekstu
- Podać argumenty na rzecz tezy
- Odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy
- Rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami) tekstu
- Oddzielić informacje od opinii
- Wskazać przyczyny i skutki

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wyszukać podstawowe pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu

- Samodzielnie korzystać ze słowników i leksykonów

Świadomość językowa:

- Wie, co to jest znak i jakie są rodzaje znaków
- Objaśnić, na czym polega specyfika budowy języka jako systemu znaków
- Określić dominującą w tekście funkcję wypowiedzi
- Wskazać w tekście małopolskim wpływ impresjonizmu i symbolizmu
- Rozpoznać w tekście synonimię, homonimię, antonimię i polisemię
- Objaśnić pojęcie stylizacji

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich
- Podać najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych
- Objaśnić różnicę między literaturą a publicystyką
- Wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich
- Scharakteryzować bohatera werterycznego i wskazać w literaturze polskiej jego „spadkobierców”
- Scharakteryzować Kordiana, Konrada, Jacka Soplicę i Andrzeja Kmicica jako bohaterów dynamicznych
- Scharakteryzować głównych bohaterów i ich postawy w „Lalce” B. Prusa i „Ludzi bezdomnych” S. Żeromskiego
- Wskazać cechy typowe dla twórczości C.K. Norwida

Interpretacja i wartościowanie:

- Powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi (np. upadek powstania listopadowego i styczniowego, odkrycia techniczne i naukowe w 2. poł. XIX w, zabory),
- Rozpoznać cechy charakterystyczne sztuki romantycznej, realistycznej, młodopolskiej
- Opisać następujące motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów: walka klasyków z romantykami, rola poety i poezji, martyrologia narodu polskiego, zbrodnia i kara, ocena społeczeństwa polskiego, fascynacja chłopami i wsią
- Wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich (np. kontekst historyczny i biograficzny dla III. cz. „Dziadów” A. Mickiewicza)
- Odczytać nawiązania w utworach literackich do głównych nurtów w filozofii i sztuce romantycznej, pozytywistycznej i młodopolskiej
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w omawianych dziełach literackich

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Ułożyć szkicowy plan oraz przygotować na jego podstawie wypowiedź ustną bądź pisemną
- Skomponować wypowiedź składającą się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia
- Formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu
- Zastosować czytelny podział akapitowy w pracy pisemnej
- Posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej
- Posługiwać się na ogół poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni)
- Zabrać głos w dyskusji
- Wykonać bez pomocy nauczyciela większość ćwiczeń i zadań realizowanych na zajęciach

Na ocenę **dobrą** uczeń spełnia NADKRYTERIUM,
opanował umiejętności i zakres wiedzy z oceny dopuszczającej
a ponadto potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Objaśnić mechanizmy powstawania wypowiedzi ironicznej
- Rozpoznać i określić typ nadawcy i typ adresata tekstu
- Rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu
- Nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście

- Wskazać cechy gatunkowe tekstu

Samokształcenie i docieranie do informacji:

- Wyszukać różnorodne pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu
- Korzystać z różnorodnych źródeł informacji

Świadomość językowa:

- Przyporządkować charakterystyczne środki językowe poszczególnym funkcjom językowym
- Scharakteryzować poszczególne typy stylizacji

Analiza i interpretacja tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) i ich dzieła w omawianych epokach
- Określić funkcje środków językowych zastosowanych w tekście
- Wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego
- Zdefiniować mesjanizm, realizm i naturalizm, symbolizm jako kategorie estetyczne, odwołując się do omówionych utworów

Interpretacja i wartościowanie:

- Wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok
- Porównać kreacje bohaterów dynamicznych – J. Słowacki i A. Mickiewicz
- Porównać poglądy polskich wieszczów na temat Polski i jej roli w dziejach świata oraz roli i zadań poety, ocenę społeczeństwa polskiego przedstawioną w literaturze romantycznej, pozytywistycznej i młodopolskiej
- Opisać następujące motywy i toposy: jednostka wobec despotyzmu, piekło (zaświaty), świat jako teatr odwołując się do omówionych utworów
- Przedstawić różne funkcje literatury tworzonej pod zaborami, odwołując się do poznanych tekstów
- Wskazać nawiązania do światopoglądu i estetyki romantyzmu w Młodej Polsce oraz wyjaśnić przyczynę ich występowania
- Rozpoznać nawiązania do idei romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w literaturze współczesnej
- Ocenić postawy bohaterów literackich

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Selekcjonować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia tematu
- Posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą
- Podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu)
- Łączyć akapity, używając wskaźników zespolenia
- Posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni)
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji wypowiedzi
- Przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji
- Zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce
- Aktywnie uczestniczyć w większości lekcji

Na ocenę **bardzo dobrą** uczeń spełnia NADKRYTERIUM, opanował umiejętności i zakres wiedzy z oceny dopuszczającej a ponadto potrafi:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Czytanie i słuchanie:

- Odróżnić prawdę od fałszu i szczerą od kłamstwa w wypowiedzi językowej
- Wykorzystać analizowane teksty naukowe (krytyczno- i teoretycznoliterackie) i filozoficzne jako kontekst interpretacyjny dla utworów literackich

Samokształcenie i docieranie do informacji:

Samodzielnie gromadzić i porządkować materiały z różnych źródeł dotyczące języka, literatury, filmu i innych dziedzin sztuki

Analiza

i interpretacja

tekstów kultury

Wstępne rozpoznanie i analiza:

- Omówić przemiany gatunkowe w obrębie dramatu i powieści
- Wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski
- Rozpoznać nawiązania do poetyki romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski w literaturze współczesnej
- Wskazać elementy parodii, pastiszu i trawestacji w dziele literackim oraz określić ich funkcje

Interpretacja i wartościowanie:

- Porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w dwóch tekstach literackich
- Zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. biograficznym, historycznym, filozoficznym)

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu
- Skutecznie unikać szablonów i schematów językowych
- Posługiwać się bogatym słownictwem i urozmaiconą składnią
- Posługiwać się bogatą terminologią (unikając pseudonaukowości)
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji, komunikatywnym, o wyraźnych cechach indywidualnych

Funkcjonalnie wykorzystywać pozawerbalne środki komunikacji (mowa ciała, intonacja, ton głosu) w wypowiedzi ustnej

Uwaga!

- UCZEŃ CHCĄCY OTRZYMAĆ OCENĘ BARDZO DOBRĄ POWINIEN BRAĆ UDZIAŁ W PRZYNAJMNIEJ DWÓCH KONKURSACH Z JĘZYKA POLSKIEGO,
- WYKONYWAĆ ZADANIA DODATKOWE Z WŁASNEJ INICJATYWY LUB ZALECONE PRZEZ NAUCZYCIELA,
- WYKAZYWAĆ SIĘ UCZESTNICZENIEM W ŻYCIU KULTURALNYM SZKOŁY I REGIONU (NP.TEATR, KINO, FESTIWALE, NOC TEATRÓW, POEZJI, MUZEÓW, KONCERTY, WYSTAWY ITP.)